ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ทุเรียนชะนีเกาะช้าง

ทะเบียนเลขที่ สช 63100148

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ทุเรียนชะนีเกาะช้าง คำขอเลขที่ 60100164 ทะเบียนเลขที่ สช 63100148 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน 18 กันยายน 2560

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. 2563

(นายทศพล ทังสุบุตร)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

๒๑๐/๒๕๖๓

ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ทุเรียนชะนีเกาะช้าง
(Cha Nee Koh Chang Durian และ/หรือ Tu Rian Cha Nee Koh Chang)

(1) เลขที่คำขอ 60100164 ทะเบียนเลขที่ สช 63100148

(2) วันที่ยื่นคำขอ 18 กันยายน 2560

(3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน จังหวัดตราด
ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดตราด (หลังใหม่) ถนนราษฎร์นิยม อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด 23000

(4) รายการสินค้า ทุเรียน

(5) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

ทุเรียนชะนีเกาะช้าง (Cha Nee Koh Chang Durian และ/หรือ Tu Rian Cha Nee Koh Chang) หมายถึง ทุเรียนพันธุ์ชะนี ที่มีลักษณะผลค่อนข้างรี ยาว หนามใหญ่และห่าง เปลือกบาง สีผิวออกสีน้ำตาลปนแดง เนื้อทุเรียนหนา ผิวสัมผัสละเอียด แห้ง เหนียว มีสีเหลืองเข้มไปจนถึงสีเหลืองอมส้ม รสชาติหวานมัน และมีกลิ่นหอม ปลูกเฉพาะในพื้นที่อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ทุเรียน พันธุ์ชะนี

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- รูปทรง	ทรงผลค่อนข้างรี ยาว หนามใหญ่และห่าง
- เปลือกผล	เปลือกบาง สีผิวออกสีน้ำตาลปนแดง สภาพผิวเปลือกค่อนข้างแห้งกร้าน และส่วนใหญ่มีหนามแดง ปลายหนามแห้ง และเห็นร่องพูปรากฏชัดเจน
- เนื้อทุเรียน	ละเอียด แห้ง เหนียว สีเหลืองเข้มไปจนถึงสีเหลืองอมส้ม (สีจำปา) เนื้อหนา
- ก้านขั้ว	ค่อนข้างเล็ก สีน้ำตาล ผิวสัมผัสสากมือ
- เมล็ด	ส่วนใหญ่เมล็ดจะมีขนาดเล็กหรือลีบ อาจจะมีสีขาวนวลไปจนถึงสีน้ำตาลเข้ม
- รสชาติ	หวาน มัน มีกลิ่นหอม

(6) กระบวนการผลิต

การปลูก

(1) พันธุ์ทุเรียนคือพันธุ์ชะนี โดยทุเรียนชะนีเกาะช้างที่ให้ผลผลิตในปัจจุบัน จะเป็นต้นที่ปลูกมานานอายุมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป หากจะปลูกเพิ่มหรือปลูกทดแทนต้นที่ตายลงสามารถใช้กิ่งพันธุ์ที่มาจากการขยายพันธุ์ไม่ใช้เพศ เช่น ทาบกิ่งหรือเสียบยอด เป็นต้น เพื่อให้ตรงตามพันธุ์ โดยต้นพันธุ์ควรมีความสมบูรณ์ ระบบรากที่ดีไม่ขดงอ สามารถขยายพันธุ์เองหรือซื้อจากแหล่งจำหน่ายกิ่งพันธุ์ที่เชื่อถือได้

(2) ปลูกในระยะ 8 เมตร x 8 เมตร (4 วา x 4 วา) หรือกรณีปลูกทดแทนต้นเก่าที่ตายลง หรือปลูกแซมในพื้นที่อาจจะปรับเปลี่ยนระยะการปลูกได้ตามความเหมาะสม แต่ต้องมีระยะห่างทั้งระหว่างต้นและระหว่างแถวไม่น้อยกว่า 6 เมตร (3 วา) เนื่องจากทุเรียนมีทรงพุ่มที่ใหญ่

(3) ปลูกในช่วงเริ่มเข้าฤดูฝน คือตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - มิถุนายน ปัจจุบันต้นทุเรียนที่ปลูกใหม่นิยมใช้ต้นพันธุ์เสียบยอดจากต้นพันธุ์ที่มีความสมบูรณ์ การเตรียมพื้นที่สำหรับปลูกจะต้องมีการปรับพื้นที่ให้เป็นโคกสูงกว่าระดับพื้นดินปกติ ในลักษณะฝาชีคว่ำ หรือเป็นลอนกระเบื้องเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง ลดการเกิดโรค ส่วนหลุมปลูกควรขุดให้มีความกว้างพอสมควร และรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยอินทรีย์ รวมทั้งควรมีการพรางแสงให้กับต้นทุเรียนที่ปลูกใหม่ด้วยตาข่ายพรางแสงหรือทางมะพร้าว หรือปลูกไม้ที่ให้ร่มเงา เช่น กล้วย เป็นต้น

การดูแลรักษา

(1) การให้น้ำ ทุเรียนเป็นพืชที่ต้องการน้ำมากและสม่ำเสมอ ควรมีแหล่งน้ำที่ดีและเพียงพอต่อความต้องการของทุเรียนในการเจริญเติบโตแต่ละช่วงวัย

(2) มีการให้ปุ๋ยเพื่อบำรุงต้น ส่งเสริมการออกดอก และพัฒนาการของผลอย่างเหมาะสม

(3) มีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชอย่างสม่ำเสมอ

(4) การผสมเกสรทุเรียน อาจมีการผสมเกสรเพื่อช่วยให้การติดผลดีขึ้น โดยจะใช้เกสรตัวผู้จากต้นอื่นปัดไปยังดอกตัวเมียอีกต้น นอกจากนี้ อาจมีการเลี้ยงชันโรง (ผึ้งตัวเล็ก) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผสมเกสรทุเรียนอีกด้วย

(5) การโยงเชือกเพื่อแยกรุ่นทุเรียน เนื่องจากดอกทุเรียนจะออกมาหลายรุ่น ควรแยกทุเรียนเป็นรุ่นต่าง ๆ โดยการโยงเชือกสีไว้ในแต่ละกิ่ง เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของทุเรียนแต่ละรุ่น

การเก็บเกี่ยว

(1) เก็บเกี่ยวตั้งแต่ช่วงเดือนมีนาคมถึงมิถุนายน ถือว่าเป็นทุเรียนที่ออกตามธรรมชาติ ก่อนพื้นที่อื่นๆของภาคตะวันออก

(2) วิธีการเก็บเกี่ยว ใช้วิธีการปีนต้นหรือใช้ไม้สอย โดยมีคนรับด้วยกระสอบป่านอยู่ข้างล่าง โดยจะเก็บเกี่ยวเฉพาะรุ่นที่มีความสุกแก่ หากทุเรียนในหนึ่งต้นมีหลายรุ่นควรทำเครื่องหมายแต่ละรุ่นไว้เพื่อเป็นจุดสังเกต

(3) อายุการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมคือ 110 วันนับจากดอกบาน หรือสังเกตลักษณะผล เช่น ขั้วผลสากเป็นเม็ดทราย ปากปลิงบวม ปลายหนามแห้งแข็ง เปลือกสีเขียวอมน้ำตาล ร่องพูเป็นรอยแยกอย่างชัดเจน และเมื่อเคาะจะมีเสียงออกโปร่ง เป็นต้น

การเคลื่อนย้าย กองเก็บและการส่งมอบ

เมื่อตัดทุเรียนลงมาจากต้นแล้ว จะใช้กระสอบป่าน ผ้าใบ หรือวัสดุอื่นรอง ไม่ให้ผลทุเรียนสัมผัสพื้นโดยตรง จัดเรียงทุเรียนให้เป็นกอง คัดแยกผลผลิตที่มีตำหนิ เช่น ราดำ เพลี้ยแป้ง หรือโดนสัตว์แทะทำลาย เป็นต้น ออกจากกองทุเรียนเพื่อเตรียมส่งมอบผลผลิตต่อไป

การคัดคุณภาพ และคัดขนาด

ทุเรียนชะนีเกาะช้าง มีการแบ่งเป็น 3 เกรด ดังนี้

(1) เกรดพรีเมียม มีพูอย่างน้อย 4 พูเต็ม อาจมีร่องรอยการเข้าทำลายของแมลงได้เฉพาะบริเวณผิวเปลือกนอกสุด ผลมีความสมบูรณ์ รูปทรงสวย ไม่บิดเบี้ยว น้ำหนักตั้งแต่ 2.2 กิโลกรัมขึ้นไป

(2) เกรดดี มีพูเต็มอย่างน้อย 3 พู มีร่องรอยจากเข้าทำลายของแมลงได้เฉพาะบริเวณผิวเปลือกนอกสุด รูปทรงอาจบิดเบี้ยวเล็กน้อย น้ำหนักตั้งแต่ 2 กิโลกรัมขึ้นไป

(3) เกรดตกเกรด มีพูเต็มอย่างน้อย 3 พู มีร่องรอยการเข้าทำลายของโรคและแมลงได้ แต่ต้องไม่กระทบเนื้อภายใน รูปทรงบิดเบี้ยวได้ น้ำหนักตั้งแต่ 2 กิโลกรัมลงมา

การบรรจุหีบห่อ

(1) รายละเอียดบนบรรจุภัณฑ์ ฉลาก หรือหีบห่อให้ประกอบด้วยคำว่า "ทุเรียนชะนีเกาะช้าง" และ/หรือ "Cha Nee Koh Chang Durian" และ/หรือ "Tu Rian Cha Nee Koh Chang"

(2) ให้ระบุชื่อ ที่อยู่ ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ ที่ติดต่อได้

(7) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

เกาะช้าง เป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในทะเลฝั่งอ่าวไทย มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 2 ของประเทศรองจากเกาะภูเก็ต ห่างจากฝั่งแผ่นดินประมาณ 5 กิโลเมตร อยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดตราด โดยเกาะช้างตั้งอยู่ที่ละติจูดที่ 10 องศา 55 ลิปดา เหนือ ถึง 12 องศา 11 ลิปดาเหนือ และลองจิจูดที่ 102 องศา 15 ลิปดา ตะวันออก ถึง 102 องศา 30 ลิปดา ตะวันออก พื้นที่รวม 220 ตารางกิโลเมตร มีเกาะเล็กเกาะน้อยกระจายตัวอยู่โดยรอบประมาณ 40 เกาะ โดยรวมเรียกเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง บนเกาะมีพื้นที่เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน ลักษณะเป็นแนวสันเขาที่ติดต่อกันยาวไปในทิศทางตะวันตกเฉียงเหนือไปตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนบริเวณตีนเขาและบริเวณรอบ ๆ เกาะเป็นพื้นที่ราบและพื้นที่ค่อนข้างราบ ซึ่งมีอยู่เพียงเล็กน้อยเป็นพื้นที่ทำการเกษตร ปลูกไม้ผล ยางพารา และมะพร้าว นอกจากนี้ บริเวณที่ติดทะเลจะเป็นหาดทรายที่สวยงามสลับกับหน้าผาหิน ชนิดของดินในพื้นที่อำเภอเกาะช้างเป็นหินตะกอนและหินภูเขาไฟ ซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่วเกาะ อุดมไปด้วยแร่ธาตุต่าง ๆ อีกทั้งดินที่เกิดจากหินตะกอน มักจะเป็นดินร่วนระบายน้ำได้ดีประกอบกับเป็นพื้นที่ลาดเอียงใกล้กับทะเล

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของเกาะช้างจะมีลักษณะภูมิอากาศแบบร้อนชื้น (Tropical Monsoon Climate) เป็นเกาะในทะเลอ่าวไทย ฉะนั้น ภูมิอากาศนอกจากจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมที่พัดผ่านเป็นประจำแล้วยังได้รับอิทธิพลของอากาศทะเลเป็นส่วนประกอบด้วย ทำให้พื้นที่มีภูมิอากาศแตกต่างจากฝั่งจังหวัดตราดที่อยู่เหนือขึ้นไป ฤดูฝนมีฝนตกชุกตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - ตุลาคม เพราะอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นลมร้อนและชื้น พัดมาจากมหาสมุทรอินเดียผ่านอ่าวไทย จึงรับเอาความชื้นของอากาศทะเลเข้าไว้อีก ทำให้ฝนตกมากช่วงเดือนกันยายน ปกติมีฝนเฉลี่ยประมาณ 4,800 มิลลิเมตรต่อปี และมีวันที่ฝนตกเฉลี่ยอยู่ที่ 200 วันต่อปี ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยอยู่ที่ 75 % อุณหภูมิเฉลี่ย 27 องศาเซลเซียส ส่วนในเดือนพฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นลมหนาวเย็นและแห้ง พัดมาจากประเทศจีน แต่เนื่องจากพื้นที่เป็นเกาะทำให้อุณหภูมิไม่หนาวมากนัก โดยเฉลี่ยประมาณ 19 องศาเซลเซียส ด้วยลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศดังกล่าว จึงได้ทำการวัดค่าสารอาหารของทุเรียนชะนีเกาะช้าง โดยบริษัท ห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย) จำกัด พบว่าทุเรียนชะนีเกาะช้างมีวิตามินอีและไอโอดีน อยู่ในระดับที่สูง จึงทำให้ทุเรียนชะนีเกาะช้างมีความแตกต่างจากทุเรียนจากพื้นที่อื่น

ประวัติความเป็นมา

การปลูกทุเรียนในพื้นที่อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด คาดว่ามีการนำทุเรียนมาปลูกตั้งแต่เมื่อประมาณ 70 ปีมาแล้ว โดยดั้งเดิมเป็นทุเรียนป่าหรือทุเรียนโบราณที่มีต้นสูงใหญ่ซึ่งชาวบ้านในพื้นที่เรียกว่า "ทุเรียนเม็ด" เนื่องจากมีมีเม็ดใหญ่ เนื้ออ่อน รสชาติไม่ดี ต่อมามีผู้นำทุเรียนเข้ามาปลูกในพื้นที่โดยคาดว่านำต้นพันธุ์มาจากตำบลตะปอน อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ครั้งแรกที่นำมาปลูกนั้นมีหลากหลายสายพันธุ์ เช่น กบ กระดุม ชมพูศรี และชะนี ซึ่งพันธุ์ที่เจริญเติบโตได้ดีและมีลักษณะเหมาะสมกับพื้นที่ รวมไปถึงเหมาะกับการขนส่งไปขายยังฝั่งแผ่นดินคือ พันธุ์ชะนี ซึ่งสมัยก่อนการขนส่งทุเรียนเพื่อจำหน่ายจะต้องต่อลังไม้เพื่อบรรจุทุเรียน และนำใส่เรือเพื่อนำมาขายบนฝั่ง ด้วยคุณภาพและชื่อเสียงของทุเรียนชะนีเกาะช้าง ทำให้มีการจัดงานวันผลไม้ และของดีอำเภอเกาะช้างขึ้นในปี 2552 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของทุเรียนชะนีเกาะช้างให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยกำหนดจัดงานในช่วงต้นเดือนพฤษภาคมของทุกปี ซึ่งนอกจากจะมีการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรของอำเภอเกาะช้าง เช่น ทุเรียนชะนีเกาะช้าง ทุเรียนพันธุ์ต่าง ๆ ผลไม้ กะปิ และอาหารทะเลแปรรูปแล้ว ยังมีการประกวดผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะทุเรียนชะนีเกาะช้างอีกด้วย ทำให้ชื่อเสียงของ ทุเรียนชะนีเกาะช้าง เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายทั่วไป

(8) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูก ทุเรียนชะนีเกาะช้าง ครอบคลุมพื้นที่ในเขตอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด รายละเอียดตามแผนที่

(9) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

(1) ทุเรียนชะนีเกาะช้าง จะต้องปลูกในเขตพื้นที่ที่กำหนด ตามกระบวนการผลิตข้างต้น

(2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ปลูก ทุเรียนชะนีเกาะช้าง รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

(10) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

(1) จัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุม ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิต และระดับจังหวัด

(2) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ปลูก และผู้ประกอบการค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ทุเรียนชะนีเกาะช้าง

(3) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ปลูก และผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ทุเรียนชะนีเกาะช้าง และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์
ทุเรียนชะนีเกาะช้าง

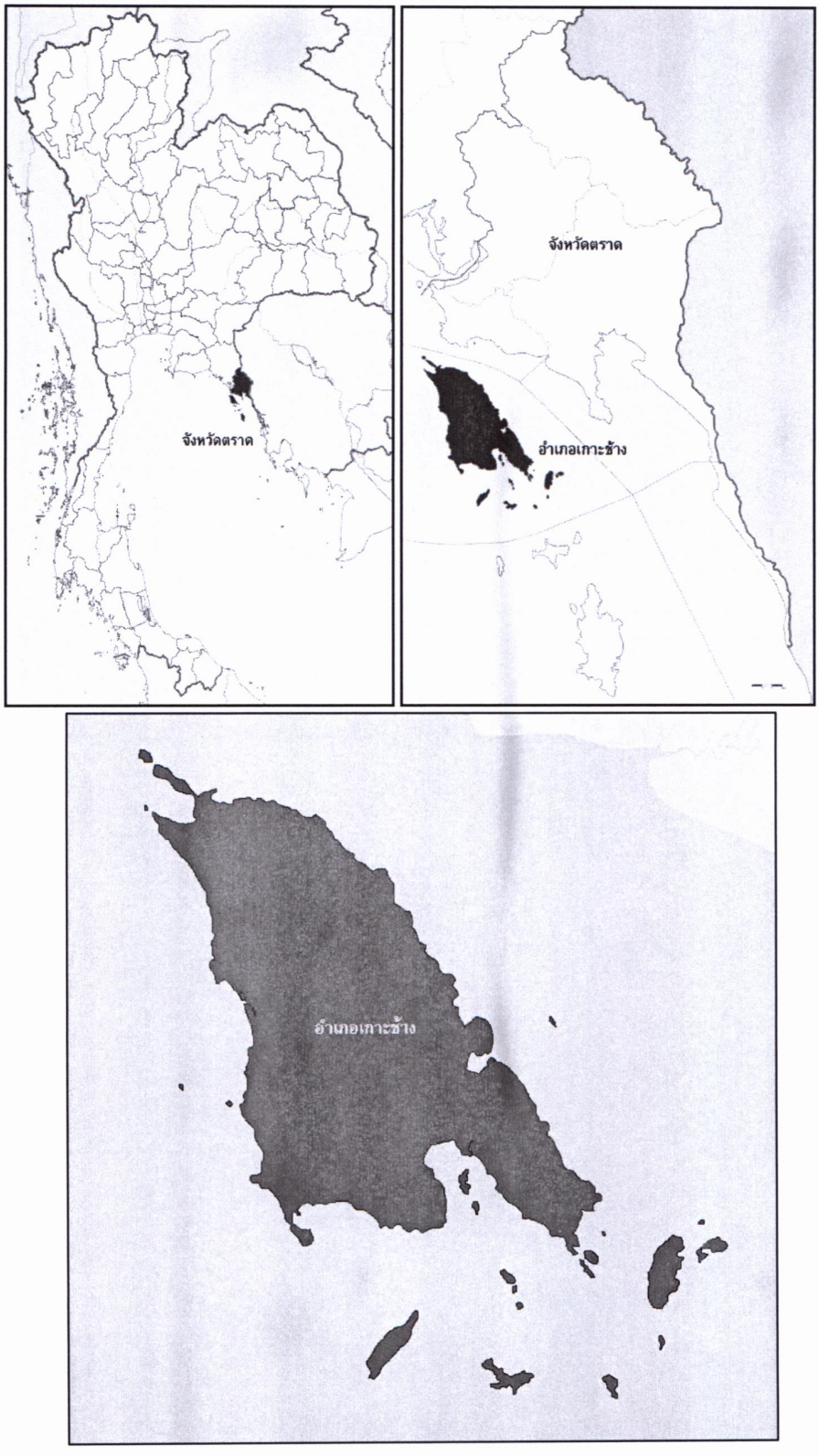

ขอบเขตพื้นที่การปลูก ทุเรียนชะนีเกาะช้าง ครอบคลุมพื้นที่ในเขตอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด